

De melancholische nocturne waarbij een jonge boer te midden van een piramidaal geschematiseerd landschap warmte zoekt bij een gloeiend vuurtje, wordt afgwisselend 'De Loofbrander', 'Avondschemering', 'Koeherder' en 'Herder's avonds' genoemd. Zelden heeft Frits Van den Berghe zich zo onbeperkt in het plattelandsbestaan ingeleefd. De manier van componeren en het kleurgebruik zijn weldoordacht. De compositie wordt geconcentreerd rond de centrale figuur van de boerenjongen. Op de achtergrond zien we enkele bomen en huizen, en rechts trekken enkele koeien in gelid naar de stal. Het kleurgebruik valt op door een intens gamma van rood, bruin, groen en zwart. Hierdoor worden gevoelens van geborgenheid en intimiteit opgewekt.

'De verliefden in het dorp' is een zeer kenmerkend werk uit de rijpere expressionistische periode van Frits Van den Berghe. Het is één van zijn laatste schilderijen waarin het landelijk decor van de Leiestreek sterk aanwezig is. Uit de voorbereidende tekeningen blijkt dat dit doek in eerste aanleg opgevat is als een groep dansende, kermisvierende boeren. In het schilderij vallen de verliefden – die met opzet dicht tegen elkaar zijn geplaatst – op door hun overdreven gezwollen lichaamsbouw die bijna karikaturaal overkomt. Het is onder invloed van het Duitse expressionisme dat de lichaamsvormen zo vervormd zijn. Treffend zijn ook de gloeiende licht-donker contrasten van het kleurgebruik.

Rond 1927 ondergaat het werk van Frits Van den Berghe een grondige wijziging. Vanaf dan dringen steeds meer ongewone voorstellingen en vreemde beeldcombinaties zijn werk binnen. Sommige van die werken vertonen duidelijk surrealistische kenmerken. Tegen 1928 verandert ook zijn schilder- en tekentechniek en begint hij surrealistische procédés te gebruiken zoals de frottage, het automatisme, het afdrukken van bladeren en stoffen.

- Cat. tent. Frits Van den Berghe, Gent (Museum voor Schone Kunsten) en Utrecht (Centraal Museum), 1983, nr. 59, nr. 65
- D. De Vos, Catalogus van de belangrijkste aanwinsten, in: Jaarboek 1985-86 Brugge Stedelijke Musea, Brugge: Vrienden van de Stedelijke Musea Brugge, 1987, p. 32 en p. 34
- Cat. tent. Frits van den Berghe, Oostende (PMMK), 1999, p. 98-99, nr. 60, p. 24, p. 101, nr. 62
- P. Boyens, Frits Van Den Berghe 1883-1939: met een volledig geïllustreerde kritische en gedocumenteerde catalogus van de schilderijen, gouaches, tekeningen en illustraties, Antwerpen: Pandora, 1999, nr. 328, p. 179, p. 182, nr. 377, p. 192, p. 196

Frits Van den Berghe De verliefden in het dorp of De dansers, 1925